

HOẠT ĐỘNG CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG LĨNH VỰC LƯU TRỮ TẠI TRUNG TÂM LƯU TRỮ LỊCH SỬ TỈNH QUẢNG BÌNH

PHẠM TÂN DÂN

Phó giám đốc Trung tâm Lưu trữ lịch sử Quảng Bình

Trong những năm gần đây, các Bộ ngành Trung ương và tỉnh Quảng Bình đã ban hành nhiều văn bản và tăng cường chỉ đạo công tác chuyển đổi số. Việc gửi, nhận văn bản trên hệ thống quản lý văn bản và điều hành tác nghiệp để từng bước thay thế tài liệu giấy. Trên cơ sở đó, Trung tâm Lưu trữ lịch sử tỉnh Quảng Bình cũng đã chủ động triển khai thực hiện và đã đem lại nhiều kết quả cụ thể, cơ bản đáp ứng mục tiêu và yêu cầu mà Bộ, ngành Trung ương, địa phương đề ra.

Trước yêu cầu bức thiết của hoạt động lưu trữ tài liệu và cụ thể là đơn vị trực tiếp quản lý tài liệu lưu trữ lịch sử tỉnh, được sự quan tâm của Lãnh đạo tỉnh và các ngành có liên quan, ngày 30/10/2013 UBND tỉnh đã có Quyết định số 2700/QĐ-UBND phê duyệt Báo cáo Nghiên cứu khả thi Dự án đầu tư trang thiết bị và số hóa tài liệu lưu trữ lịch sử tỉnh Quảng Bình giai đoạn 1945-2008; Quyết định số 2901/QĐ-UBND ngày 29/7/2019 của UBND tỉnh Kế hoạch số hóa tài liệu tại Lưu trữ lịch sử tỉnh Quảng Bình giai đoạn 2019-2021; Quyết định số 2254/QĐ-UBND ngày 14/8/2023 của UBND tỉnh phê duyệt Kế hoạch số hóa tài liệu tại Lưu trữ lịch sử tỉnh Quảng Bình, giai đoạn 2023-2028.

1. Mục đích hoạt động chuyển đổi số trong lĩnh vực lưu trữ

Xây dựng cơ sở dữ liệu tài liệu lưu trữ lịch sử, từng bước ứng dụng công nghệ số hóa trong lĩnh vực lưu trữ theo hướng hiện đại; nâng cao chất lượng, hiệu quả và năng lực phục vụ hoạt động quản lý điều hành phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội của tỉnh; cung cấp thông tin phục vụ tra cứu của tổ chức, cá nhân.

Chuyển đổi việc khai thác tài liệu lưu trữ trực tiếp bản gốc bằng giấy sang khai thác dưới

dạng tệp tin điện tử, giúp cho việc khai thác cung cấp thông tin được nhanh chóng, hiệu quả và tiết kiệm thời gian; góp phần cải cách thủ tục hành chính, nâng cao hiệu quả hoạt động ứng dụng công nghệ số trong công tác lưu trữ.

Giảm thiểu sự xuống cấp về mặt vật lý và hóa học của tài liệu gốc (bản giấy) do phải lưu thông thường xuyên trong quá trình khai thác sử dụng nhằm kéo dài tuổi thọ cho tài liệu lưu trữ, nâng cao việc tiếp cận và chia sẻ nhiều hơn các thông tin về hồ sơ, tài liệu lưu trữ.

Xây dựng hệ thống hạ tầng công nghệ thông tin, hệ thống phần mềm phục vụ quản lý, điều hành, tác nghiệp và cung cấp thông tin phục vụ tra cứu của các tổ chức, cá nhân. Phục vụ nhanh chóng yêu cầu các cơ quan, tổ chức và cá nhân có nhu cầu cung cấp thông tin trong hồ sơ gốc đang lưu trữ tại Trung tâm Lưu trữ lịch sử tỉnh.

2. Yêu cầu đặt ra của hoạt động chuyển đổi số trong lĩnh vực lưu trữ

Việc số hóa tài liệu phải đúng quy trình, tiến độ thực hiện, các quy định của pháp luật và đảm bảo tiết kiệm.

Tài liệu lưu trữ được số hóa phải đảm bảo chất lượng, sử dụng hiệu quả, có các bản sao lưu dự phòng tài liệu lưu trữ gốc và hỗ trợ việc thực hiện duy tu, bảo dưỡng, kiểm soát định kỳ đối với sự an toàn của tài liệu lưu trữ.

Quá trình số hóa tài liệu lưu trữ phải đảm bảo tính pháp lý, trung thực và tuyệt đối an toàn, không làm thay đổi trật tự các tài liệu giấy bên trong hồ sơ; tuân thủ các quy trình kỹ thuật do phần mềm cung cấp, đảm bảo bí mật tài liệu.

3. Kết quả đạt được

Được sự quan tâm của UBND tỉnh và Sở Nội vụ về chính sách, chủ trương nguồn lực và sự nỗ lực của toàn thể lãnh đạo, viên chức và

người lao động, Trung tâm bước đầu đạt những thành tích đáng ghi nhận góp phần vào sự thành công chủ trương chuyển đổi số nói chung và chuyển đổi số trong ngành lưu trữ nói riêng, cụ thể:

Công tác ứng dụng công nghệ việc xử lý công việc, từ khi được tính triển khai hệ thống chương trình quản lý văn bản và xử lý công việc. Trung tâm đã triển khai ngay tổ chức tập huấn thực hiện công việc 100% văn bản trên hệ thống, 100% văn bản được chuyển và trình ký số trực tiếp văn bản trên hệ thống.

Với đội ngũ 30 viên chức, hợp đồng theo Nghị định số 161/2018/NĐ-CP của Chính phủ 4 người, hợp đồng khoán việc 12 người, đa số là có trình độ đại học chuyên ngành về hành chính, văn thư - lưu trữ, lưu trữ học quản trị văn phòng, công nghệ thông tin... có kinh nghiệm trong công tác lưu trữ và số hóa tài liệu, tuy vậy lãnh đạo Trung tâm luôn quan tâm và thường xuyên cử cán bộ viên chức, người lao động tham gia các lớp tập huấn nghiệp vụ, trao đổi kinh nghiệm nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng đội ngũ viên chức và người lao động.

Xác định trang thiết bị máy móc là điều kiện thiết yếu, do đó trang thiết bị phục vụ công tác số hóa đã được quan tâm đầu tư gồm: Máy chủ, phần mềm quản lý hồ sơ tài liệu; thiết bị lưu trữ dữ liệu USB box. Dữ liệu số hóa được lưu trữ tập trung khoảng 3TB đảm bảo an toàn và bảo hiểm được dữ liệu; máy vi tính 43 bộ, máy scan 12 cái, máy photocopy 2 cái, máy in 12 cái và nhiều công cụ dụng cụ hỗ trợ khác.

Trên cơ sở phần mềm quản lý hồ sơ tài liệu lưu trữ và số hóa tài liệu được xây dựng cài đặt hoàn chỉnh nghiệm thu đi vào hoạt động từ năm 2014 đến nay, tổng số phong tài liệu lưu trữ được số hóa (tài liệu của cơ quan, đơn vị nộp lưu vào lưu trữ lịch sử): 10, tổng số văn bản đã số hóa: 356.680 văn bản; 1.494.380 trang; hồ sơ, tài liệu cán bộ đi B, tư liệu ảnh, phim âm bản 2.261 cái.

Công tác phối hợp và hỗ trợ dịch vụ tạo lập cơ sở dữ liệu và số hóa tài liệu các cơ quan đơn vị đã thực hiện số hóa tại liệu tại Kho Lưu trữ

Cán bộ Trung tâm Lưu trữ lịch sử tỉnh đang thực hiện tạo lập cơ sở dữ liệu và số hóa tài liệu lưu trữ

Ảnh: P.T.D

Tỉnh ủy với tổng số 136.388 văn bản: 858.573 trang; Tài liệu phong lưu trữ UBND huyện và Phòng Nội vụ Minh Hóa: 39.662 văn bản; 198.000 trang.

Đối với việc số hóa hồ sơ thủ tục hành chính tại Trung tâm, 100% hồ sơ thủ tục hành chính của Trung tâm (Chứng thực tài liệu lưu trữ lịch sử) được số hóa và cập nhật lên Hệ thống dịch vụ công của tỉnh. Hiện nay, Trung tâm đang triển khai số hóa hồ sơ thủ tục hành chính các lĩnh vực thuộc Sở Nội vụ với tổng số thủ tục hành chính đang lưu trữ ở dạng giấy lên kho lưu trữ của Hệ thống công dịch vụ công tỉnh Quảng Bình: 1.637 hồ sơ, 12.212 văn bản, 66.975 trang.

4. Một số khó khăn, vấn đề cần quan tâm

Nguồn lực dành cho công tác chuyển đổi số gặp nhiều thách thức trên nhiều khía cạnh như nguồn thu ngân sách của tỉnh, khả năng phục hồi kinh tế chung còn chậm sau đại dịch Covid-19, kinh phí chưa được bố trí tương xứng nhu cầu thực tế để hoàn thành như kế

hoạch đề ra, nhân lực có trình độ về công nghệ thông tin thực hiện còn thiếu.

Cơ sở hạ tầng, việc phát triển hệ thống, phần mềm trên nhiều lĩnh vực cùng lúc, nhiều đơn vị, sự hoàn thiện hệ thống, vấn đề kết nối, tích hợp, liên thông vẫn còn gặp khó khăn. Việc tái sử dụng dữ liệu trên các hệ thống, phần mềm cũng là vấn đề cần tiếp tục giải quyết, hơn nữa tất cả kết quả dữ liệu là đầu vào của lưu trữ cơ quan và sau nữa là lưu trữ lịch sử. Trang thiết bị vẫn còn thiếu, đặc biệt các trang thiết bị máy móc chuyên dụng.

5. Định hướng trong thời gian tới

Căn cứ Quyết định số 458/QĐ-TTg ngày 3/4/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án “Lưu trữ tài liệu điện tử của các cơ quan nhà nước giai đoạn 2020-2025”; Quyết định số 1314/QĐ-UBND ngày 29/7/2020 của UBND tỉnh triển khai Quyết định số 458/QĐ-TTg ngày 3/4/2020 của Thủ tướng Chính phủ và nhiều văn bản chỉ đạo khác xác định trong thời gian tới:

Tiếp tục ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động quản lý, điều hành, xử lý công việc trên môi trường điện tử.

Thực hiện Quyết định số 2254/QĐ-UBND ngày 14/8/2023 của UBND tỉnh phê duyệt Kế hoạch số hóa tài liệu tại lưu trữ lịch sử tỉnh Quảng Bình, giai đoạn 2023-2028. Theo đó Kế hoạch từ 2023-2028 với số lượng dự kiến: 8.747 hồ sơ, 202.283 văn bản; 1.267.835 trang tài liệu (trong đó có: 1.236.195 trang A4; 31.640 trang A3).

Thực hiện Kế hoạch số 1582/KH-UBND ngày 4/9/2020 của UBND tỉnh ban hành kế hoạch số hóa kết quả giải quyết thủ tục hành chính thuộc thẩm quyền giải quyết của các cơ quan, đơn vị, địa phương giai đoạn 2020-2025 theo Nghị định 45/2020/NĐ-CP của Chính phủ; Quyết định số 81/QĐ-UBND ngày 13/1/2023 của UBND tỉnh về việc ban hành kế hoạch hoạt động kiểm soát thủ tục hành chính của UBND năm 2023 đã chỉ đạo các đơn vị tổ chức thực hiện số hóa kết quả giải quyết thủ tục

hành chính đang được quản lý, lưu trữ bằng văn bản giấy và lưu trữ lên kho quản lý dữ liệu điện tử thủ tục hành chính. Đây là một nhiệm vụ mới, khó, do vậy với điều kiện, khả năng và kinh nghiệm, Trung tâm sẵn sàng tư vấn lập dự toán, xây dựng kế hoạch, hỗ trợ phối hợp các cơ quan, đơn vị có nhu cầu để thực hiện số hóa hồ sơ thủ tục hành chính các cơ quan, đơn vị.

Tạo lập cơ sở dữ liệu đặc tả và số hóa tài liệu lưu trữ có tần suất sử dụng cao phục vụ độc giả sử dụng tài liệu trực tuyến. Hoàn thiện website tổ chức công bố, giới thiệu tài liệu, dữ liệu đặc tả của tài liệu lưu trữ đảm bảo không thuộc danh mục hạn chế sử dụng trên môi trường mạng; thực hiện số hóa tối thiểu 30% tài liệu lưu trữ (bảo quản vĩnh viễn) không ở định dạng điện tử có tần suất sử dụng cao tại lưu trữ lịch sử). Hỗ trợ các cơ quan, đơn vị xây dựng dữ liệu đặc tả và số hóa tài liệu lưu trữ có tần suất sử dụng cao phục vụ độc giả sử dụng đảm bảo không thuộc danh mục tài liệu hạn chế sử dụng trên môi trường mạng.

6. Một số giải pháp để triển khai thực hiện tốt việc chuyển đổi số trong lĩnh vực lưu trữ

Thứ nhất, cần phải tranh thủ tuyệt đối sự ủng hộ của tỉnh về chủ trương và sự đầu tư về nhân lực, vật lực. Tiếp tục công tác tuyên truyền, quán triệt các chủ trương, chính sách, quy định về công tác chuyển đổi số. Cần phải có được sự ủng hộ cao của cơ quan tài chính tại địa phương để tổ chức thực hiện. Với chức năng nhiệm vụ được giao, chúng ta phải chứng minh được “giá trị đặc biệt của tài liệu lưu trữ” và giá trị hoạt động chuyển đổi số trong lĩnh vực lưu trữ mà nó mang lại.

Thứ hai, tiếp tục xây dựng đội ngũ viên chức chuyên sâu nghiệp vụ lưu trữ, tinh thông về công nghệ thông tin, phải xác định rõ mục tiêu, làm tốt quy trình nghiệp vụ, từ đó tổ chức thực hiện có hiệu quả, hoàn thành mục tiêu đề ra. Thường xuyên đào tạo, bồi dưỡng nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ chuyên môn của cán bộ, viên chức, người lao động đáp ứng yêu cầu

(Xem tiếp trang 20)

Nhằm nâng cao năng lực, nhận thức của các doanh nghiệp về ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong XTTM, Trung tâm tổ chức lớp tập huấn với các nội dung đa dạng về nghiệp vụ, kỹ năng thao tác ứng dụng trong mua bán trực tuyến và chăm sóc khách hàng trên sàn thương mại điện tử tỉnh thu hút sự tham gia đông đảo của các doanh nghiệp. Hỗ trợ doanh nghiệp xây dựng các “Gian hàng Việt trực tuyến” quảng bá và bán các sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu, OCOP trên sàn thương mại điện tử Shopee.

Xác định công tác XTTM là một trong những giải pháp quan trọng, hiệu quả, góp phần hỗ trợ doanh nghiệp, các địa phương phát triển sản xuất, mở rộng thị trường tiêu thụ. Trong thời gian tới, phát huy những kết quả, thành tích đã đạt được, Trung tâm KC&XTTM Quảng Bình tiếp tục thực hiện một số giải pháp để đồng hành cùng doanh nghiệp quảng bá, phát triển các sản phẩm OCOP, sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu.

Tiếp tục tổ chức thực hiện các chương trình XTTM, hội nghị kết nối giao thương gồm: quảng bá, giới thiệu sản phẩm tiêu biểu, sản phẩm công nghiệp nông thôn và sản phẩm OCOP của tỉnh tại các hội trợ triển lãm các tỉnh/thành phố trong cả nước; vận động và hỗ

trợ doanh nghiệp của tỉnh tham gia các chương trình xúc tiến thương mại các tỉnh, thành trong cả nước tổ chức. Qua đó tiếp cận được nhu cầu và kết nối tiêu thụ các sản phẩm nông nghiệp tiêu biểu, nhất là nhóm sản phẩm thủy sản và các nông sản tiêu biểu của tỉnh thông qua các doanh nghiệp lớn của tỉnh bạn. Công tác chuẩn bị tổ chức “Tuần lễ triển lãm giới thiệu, quảng bá sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu, OCOP tỉnh Quảng Bình” và “Hội nghị Kết nối giao thương giữa doanh nghiệp tỉnh Quảng Bình với các doanh nghiệp phân phối, xuất khẩu tại Thành phố Hồ Chí Minh” năm 2023.

Để nâng cao hiệu quả hỗ trợ doanh nghiệp tiêu thụ sản phẩm, bên cạnh đẩy mạnh các biện pháp hữu hiệu đã thực hiện, các nhiệm vụ được tập trung thực hiện trong thời gian tới, gồm: Đẩy mạnh tuyên truyền, cung cấp thông tin dự báo xu hướng thị trường, ứng dụng khoa học công nghệ nhằm hỗ trợ doanh nghiệp kịp thời ứng phó với những diễn biến bất lợi. Tăng cường hỗ trợ ứng dụng hệ thống truy xuất nguồn gốc đối với sản phẩm hàng hóa của tỉnh, nhất là sản phẩm nông nghiệp, vừa thúc đẩy việc chuẩn hóa quy trình sản xuất an toàn, đảm bảo chất lượng sản phẩm vừa bảo đảm quyền lợi chính đáng của người sản xuất, phân phối và người tiêu dùng ■

HOẠT ĐỘNG CHUYỂN ĐỔI SỐ... (Tiếp theo trang 18)

của sự phát triển.

Thứ ba, có kế hoạch đầu tư tăng cường cơ sở vật chất nâng cấp hệ thống phần mềm quản lý đảm bảo việc tích hợp, kết nối, liên thông, tái sử dụng dữ liệu, phù hợp để bảo quản an toàn cho khối tài liệu đã số hóa, tổ chức sao lưu dữ liệu dự phòng để tránh những trường hợp rủi ro xảy ra.

Thứ tư, có sự thống nhất giữa những quy định của pháp luật về văn bản điện tử, tài liệu điện tử với những quy định của pháp luật về văn thư, lưu trữ. Nêu không việc áp dụng văn bản điện tử, tài liệu điện tử vào hoạt động hành

chính của các cơ quan, tổ chức gặp rất nhiều khó khăn, trở ngại.

Làm tốt công tác chuyển đổi số trong lĩnh vực lưu trữ giúp nâng cao hiệu quả quản lý hồ sơ giấy tờ, cũng như nâng cao chất lượng công việc cho các cơ quan, tổ chức, giúp tiết kiệm thời gian, chi phí lâu dài, giảm thiểu sự xuống cấp về mặt vật lý và hóa học của tài liệu gốc (bản giấy), kéo dài tuổi thọ cho tài liệu lưu trữ, phát huy giá trị tài liệu lưu trữ góp phần trong việc phát triển kinh tế - xã hội, đó cũng chính là mục đích cuối cùng cơ bản nhất mà chúng ta hướng tới ■